

Zaangażowanie charytatywne Kościoła Katolickiego w Polsce

Prezentowane w raporcie wyniki pochodzą zarówno z prowadzonych regularnie przez ISKK badań parafii w Polsce, jak i przeprowadzonego w 2015 r. (z danymi za rok 2014) nowego badania instytucji charytatywnych Kościoła katolickiego.

Warszawa 2015

Kościół katolicki można bez wątpienia uznać za największą instytucję charytatywną w Polsce.

Posługa charytatywna Kościoła katolickiego odbywa się na dwóch względnie niezależnych poziomach:

instytucjonalnym

lokalnym

– przede wszystkim parafialnym

1. Katolickie instytucje charytatywne

W Polsce w 2014 r. działało **835** instytucji charytatywnych Kościoła katolickiego.

Większość z nich prowadzą zakony żeńskie (432 – 52%).

Również liczba prowadzonych przez zakony męskie instytucji jest większa (249 – 30%) niż diecezjalnych (19%, 154).

Instytucje prowadzone przez zakony żeńskie
52%

Instytucje prowadzone przez zakony męskie
30%

Instytucje diecezjalne
19%

835 instytucji charytatywnych prowadzi około **5 tys.** różnych dzieł charytatywnych.

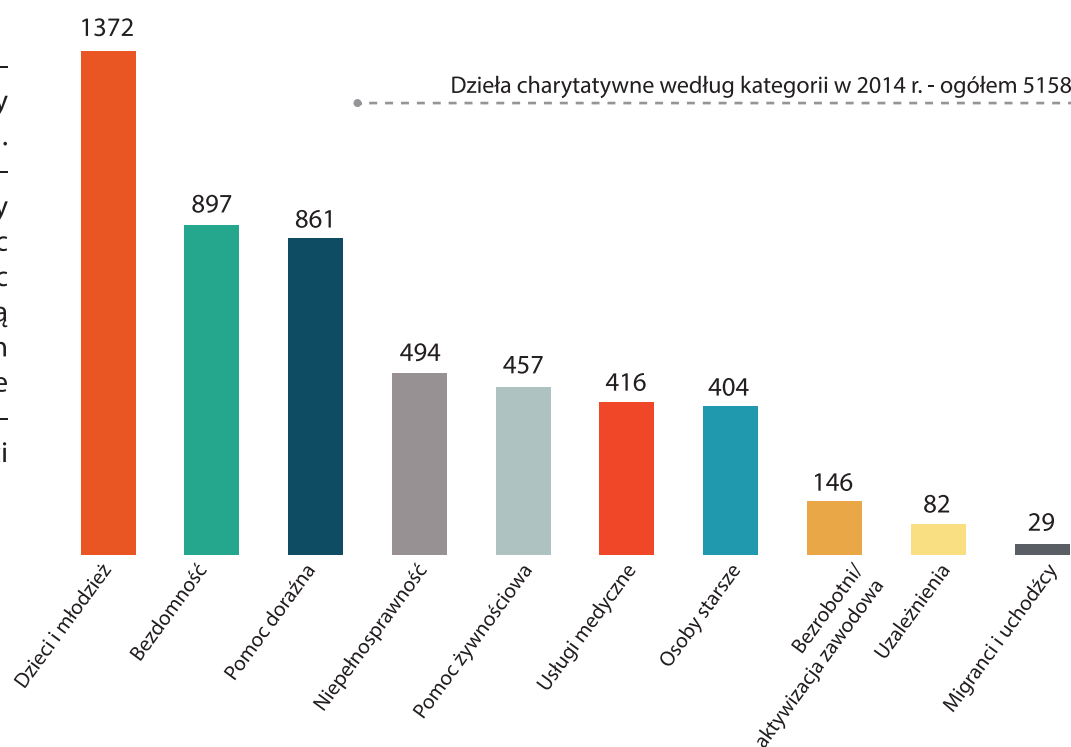
W podziale na diecezje dzieła charytatywne rozkładają się nierównomiernie.

Wyraźnie dominują duże ośrodki miejskie oraz diecezje, w których skupiają się zgromadzenia zakonne.

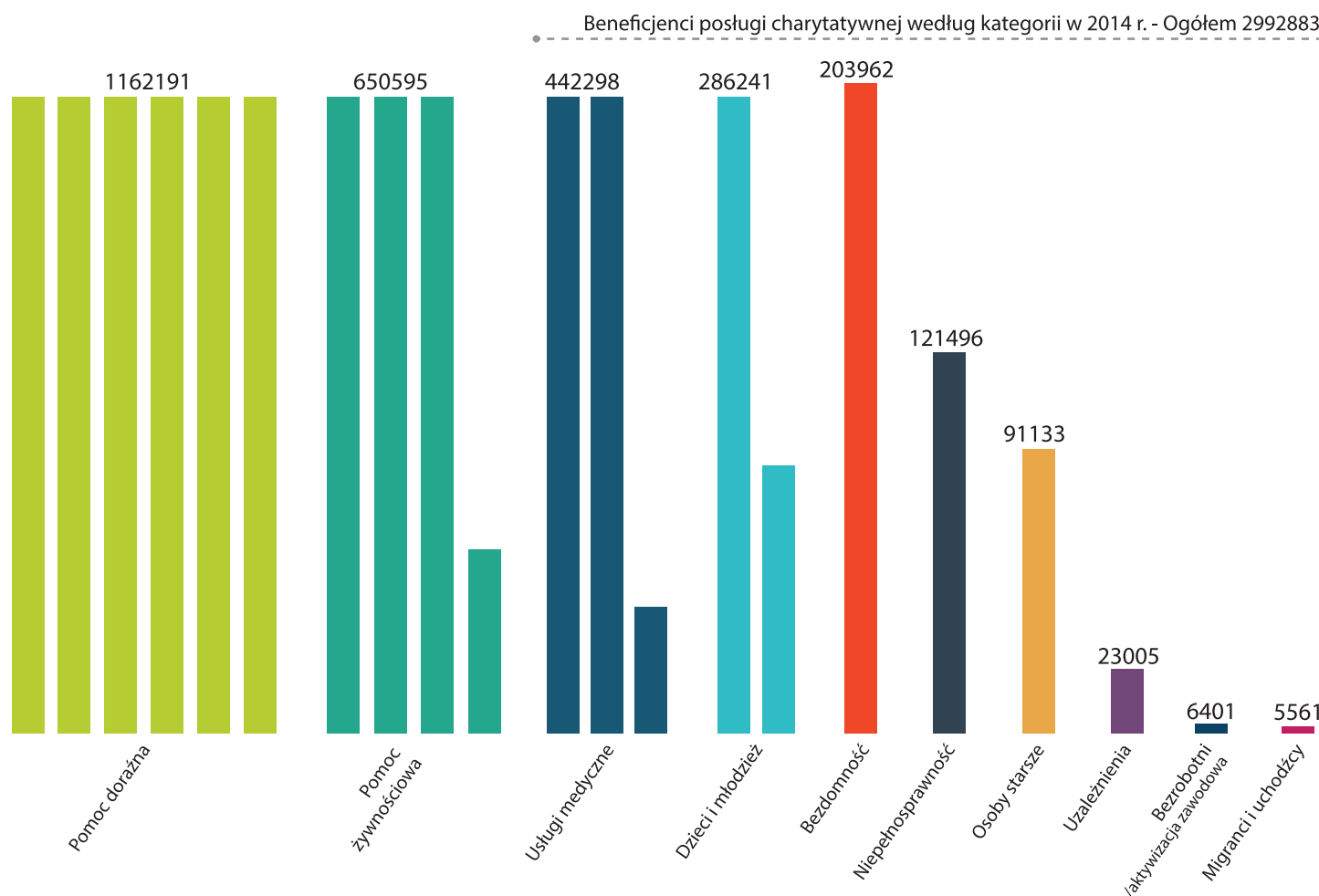
2,9 mln

Z działalności instytucji charytatywnych Kościoła w 2014 roku korzystało łącznie około 2,9 miliona beneficjentów, których nie należy jednak mylić z jednostkowymi osobami.

Pod względem liczby prowadzonych dzieł, najczęściej służy dzieciom i młodzieży (1372). Są to przede wszystkim różnego rodzaju świetlice oraz kluby młodzieżowe. Również pomoc bezdomnym (897) oraz pomoc doraźna (861 dzieł), na którą składają się przede wszystkim różnego rodzaju noclegownie oraz jadłodajnie stanowi istotną kategorię działalności charytatywnej Kościoła.

Biorąc pod uwagę beneficjentów, największy segment posługi charytatywnej stanowi pomoc doraźna, z której w 2014 r. korzystało 1 116 tys. beneficjentów oraz pomoc żywnościowa, z której korzystało 650 tys. beneficjentów. Znacznie mniej beneficjentów korzysta z wymagających rozwiniętej infrastruktury usług medycznych (442 tys.). Posługa charytatywna Kościoła katolickiego w 2014 r. docierała do 286 tys. beneficjentów z grupy dzieci i młodzieży, 203 tys. beneficjentów z grupy bezdomnych, 121 tys. beneficjentów z grupy niepełnosprawnych, 91 tys. beneficjentów z grupy osób starszych, 23 tys. beneficjentów z grupy uzależnionych, 6 tys. beneficjentów z grupy bezrobotnych oraz 5 tys. beneficjentów z grupy migrantów i uchodźców.

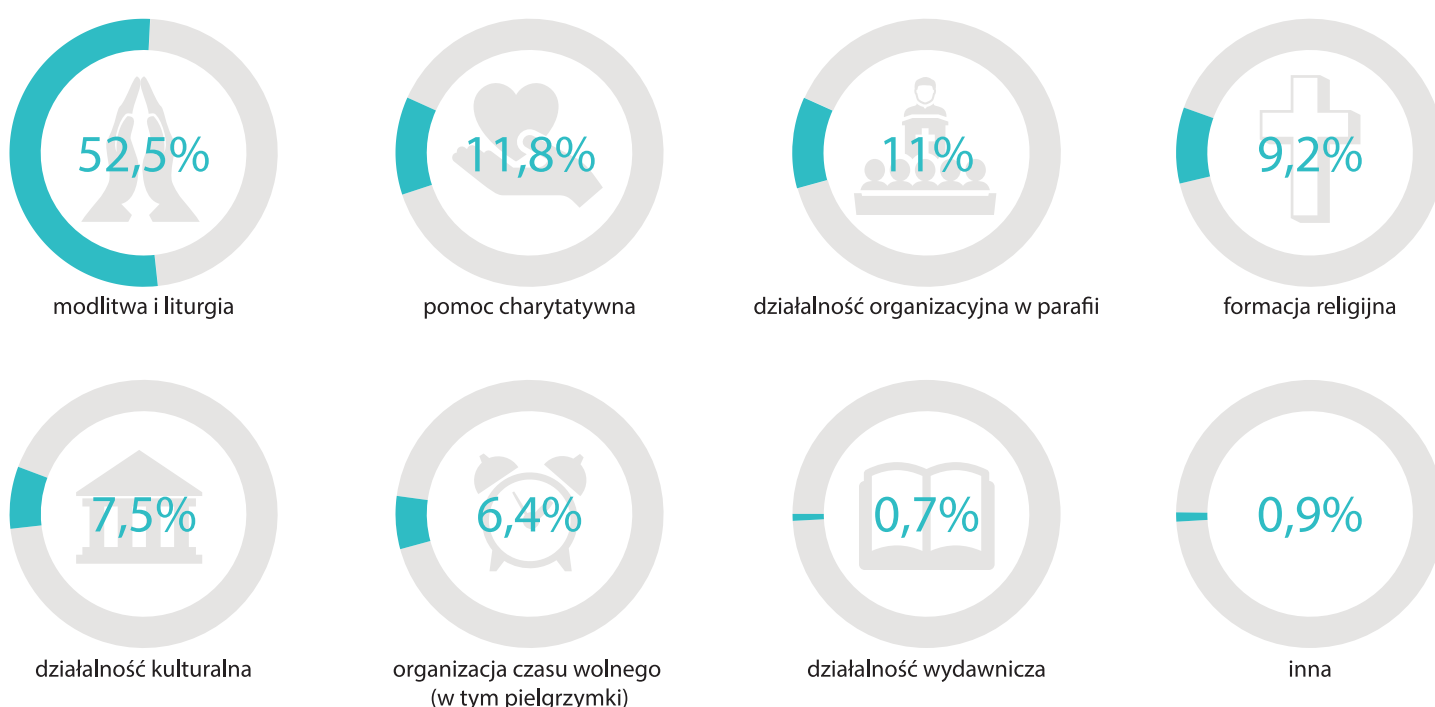

2. Posługa charytatywna organizacji parafialnych

W niemal **11 tysiącach** parafii w Polsce działa **ponad 60 tys.** organizacji parafialnych.

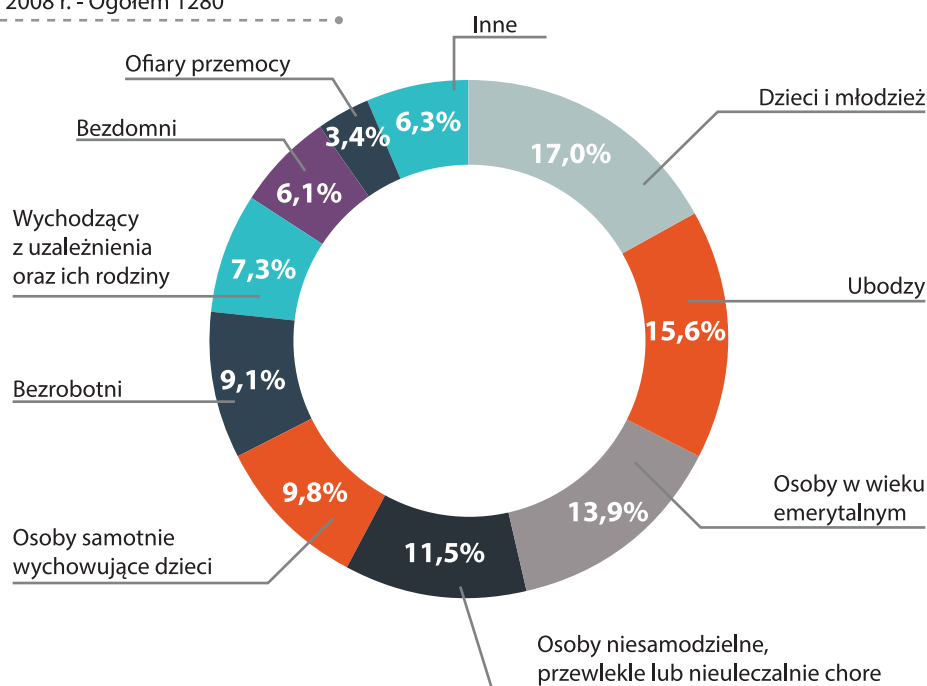
W ciągu ostatnich lat liczba tych organizacji wyraźnie wzrastała. W 1998 roku liczba organizacji parafialnych wynosiła w Polsce 39 661. Od 1998 r. wzrosła również liczba osób w nich zaangażowanych z 2 103 tys. do 2 590 tys. w roku 2008 i 2 671 tys. w 2013 r. Organizacje te prowadzą różnorodną działalność. Większość z nich ma charakter wyłącznie modlitewny i duchowy. Około 12% działalności podejmowanej przez organizacje to pomoc charytatywna.

Rodzaje działalności organizacji parafialnych w 2008 r.

Beneficjenci działalności organizacji parafialnych w 2008 r. - Ogółem 1280

Organizacje parafialne poza młodzieżą adresują swoją działalność przede wszystkim do osób potrzebujących pomocy: ubogich (16%), osób w wieku emerytalnym (14%), osób niesamodzielnych i chorych (12%), osób samotnie wychowujących dzieci (10%), bezrobotnych (9%), wychodzących z uzależnienia (7%) oraz bezdomnych (6%).

Jak wynika z badania organizacji parafialnych prowadzonego przez ISKK dla GUS w 2013 r. (za 2012 r.) do organizacji parafialnych, które prowadzą posługę charytatywną przynależy 665 tys. osób, w tym. 454 tys. aktywnych członków. Spełnianą przez członków organizacji parafialnych posługę charytatywną szacuje się na około 11 tys. etatów przeliczeniowych, zaś posługę wykonywaną przez osoby niebędące członkami na około 1 tys. etatów przeliczeniowych. W działaniach charytatywnych Kościoła katolickiego na poziomie parafii w 2012 r. brało udział około 662 tys. osób nieprzynależących do organizacji. W 2011 r., liczba chorych korzystających z pomocy parafii w ciągu roku wynosiła 668 tys., przy czym liczba ta obejmuje również chorych korzystających z pomocy duchowej (np. Komunia św.).

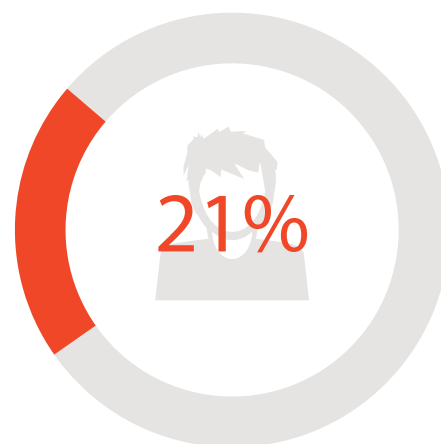
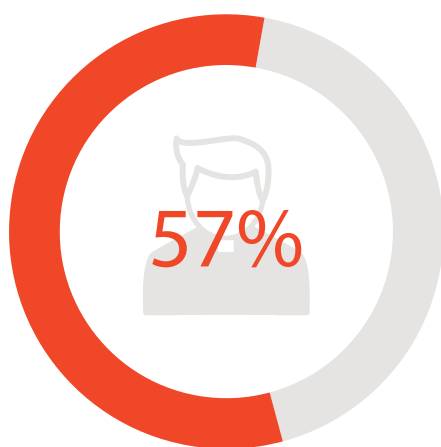
665 tys.

osób
należy do charytatywnych
organizacji parafialnych

668 tys.

chorych
skorzystało z pomocy
parafii w 2011r.

Organizacje działające charytatywnie zazwyczaj zakładane są przez duszpasterzy z parafii (57%) lub spoza parafii (13%). Znacznie rzadziej przez osoby świeckie (21%).

Nieco mniej niż połowa organizacji parafialnych współpracuje z administracją samorządową w prowadzonej działalności charytatywnej (43%). Wśród organizacji parafialnych są takie, które prowadzą wyłącznie działalność charytatywną. Można je podzielić na dwa rodzaje:

- 1. Organizacje świadczące pomoc doraźną →
- 2. Organizacje działające jako grupy wsparcia lub świadczące pomoc psychologiczną

Wśród organizacji świadczących pomoc doraźną najwięcej jest Parafialnych Zespołów Caritas funkcjonujących w **4406 parafii**, oprócz nich są także Szkolne Koła Caritas, działające w liczbie **2700***

*Informacja pochodzi z danych Caritas Polska

Organizacje parafialne świadczące pomoc doraźną w 2013 r.

Nazwa organizacji	Liczba parafii	Liczba członkostw
Ogółem	5182	69418
Parafialny Zespół Caritas	4406	48870
Wolontariat	127	3069
Niepełnosprawni	9	304
Ochronka Parafialna	9	294
Poradnictwo Prawne	7	100
Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Dorosłych	7	320
Maltańska Służba Medyczna	6	128
Diakonia Miłosierdzia	5	58
Stowarzyszenie Dobroczynności	3	41
Stowarzyszenie Niepełnosprawnych	6	384
Inne	37	1076

Wśród organizacji parafialnych działających jako grupy wsparcia oraz świadczących pomoc psychologiczną najczęściej występują Anonimowi Alkoholicy (312 parafii) oraz poradnictwo rodzinne (98 parafii).

Organizacje parafialne działające jako grupy wsparcia w 2013 r.

